

**Sprawozdanie z przebiegu i wyników konsultacji i opiniowania oraz informacja
o wynikach konsultacji społecznych**

projektu uchwały Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego w sprawie określenia „Aktualizacji Programu ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego wraz z planem działań krótkoterminowych”.

1. Podstawy prawne konsultacji i opiniowania

Konsultacje, opiniowanie i konsultacje społeczne projektu uchwały Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego w sprawie określenia „Aktualizacji Programu ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego wraz z planem działań krótkoterminowych”, prowadzone były w trybie:

- art. 91 ust. 1, 5 i 9 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2022 poz. 2556 ze zm.),
- art. 29 i 30 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2023 poz. 1094 ze zm.),
- uchwały Nr X/167/11 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 1 sierpnia 2011 r. w sprawie określenia szczegółowego sposobu konsultowania projektów aktów prawa miejscowego Samorządu Województwa Świętokrzyskiego ze Świętokrzyską Radą Działalności Pożytku Publicznego oraz organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami (Dz. Urz. Woj. 2011.217.2537),
- uchwały Nr VIII/94/19 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 15 kwietnia 2019 r. w sprawie przyjęcia zasad i trybu przeprowadzania konsultacji społecznych z mieszkańcami województwa świętokrzyskiego (Dz. Urz. Woj. 2019.1917).

2. Przebieg konsultacji

Zarząd Województwa Świętokrzyskiego uchwałą Nr 7133/23 z dnia 24 maja 2023 roku przyjął projekt „Aktualizacji Programu ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego wraz z planem działań krótkoterminowych”. Został on przekazany do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach oraz Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w celu uzgodnienia odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Kielcach pismem znak: WOO-III.410.21.2023.ML z dnia 27 czerwca 2023 r.

uzgodnił odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla ww. projektu dokumentu. Świętokrzyski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w piśmie znak: NZ.9022.5.65.2023 z dnia 5 czerwca 2023 r. uznał, iż w świetle obowiązujących przepisów brak jest podstaw prawnych do zajęcia stanowiska w sprawie, gdyż w przedmiotowym przypadku nie zachodzą przesłanki określone w art. 46 ust. 1 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, tj. dokument nie wyznacza ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. W dniu 12 lipca 2023 r. Zarząd Województwa Świętokrzyskiego uchwałą Nr 7399/23 przyjął projekt uchwały Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego w sprawie określenia „Aktualizacji Programu ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego wraz z planem działań krótkoterminowych” i przekazał właściwym wójtom, burmistrzom, prezydentom miast i starostom oraz ministrowi właściwemu do spraw klimatu, celem wydania opinii. Jednocześnie projekt uchwały Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego w sprawie określenia „Aktualizacji Programu ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego wraz z planem działań krótkoterminowych” zostały podane do publicznej wiadomości w celu zapewnienia możliwości udziału społeczeństwa.

Zgodnie z zapisami uchwały Nr X/167/11 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 1 sierpnia 2011 r. w sprawie określenia szczegółowego sposobu konsultowania projektów aktów prawa miejscowego Samorządu Województwa Świętokrzyskiego ze Świętokrzyską Radą Działalności Pożytku Publicznego oraz organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami oraz uchwały Nr VIII/94/19 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 15 kwietnia 2019 r. w sprawie przyjęcia zasad i trybu przeprowadzania konsultacji społecznych z mieszkańcami województwa świętokrzyskiego, projekt uchwały Sejmiku w sprawie określenia „Aktualizacji Programu ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego wraz z planem działań krótkoterminowych” został przekazany do konsultacji. W tym celu, w dniu 17 lipca 2023 r., projekt uchwały Sejmiku w sprawie określenia „Aktualizacji Programu ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego wraz z planem działań krótkoterminowych” przekazano do konsultacji Świętokrzyskiej Radzie Działalności Pożytku Publicznego. W dniu 20 lipca 2023 r. opracowane dokumenty zostały umieszczone na stronie internetowej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego oraz BIP. Ponadto, w dniu 20 lipca 2023 r., w papierowym i internetowym wydaniu Gazety Wyborczej oraz na tablicach ogłoszeń w tut. Urzędzie została zamieszczona informacja Marszałka Województwa Świętokrzyskiego o rozpoczęciu procedury udziału społeczeństwa w postępowaniu w sprawie opracowania projektu uchwały Sejmiku Województwa

Świętokrzyskiego w sprawie określenia „Aktualizacji Programu ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego wraz z planem działań krótkoterminowych”, możliwości zapoznania się z ww. projektem uchwały oraz możliwości i sposobie składania uwag i wniosków, wskazując termin na ich złożenie.

W ustawowym terminie przewidzianym na opiniowanie przez jednostki samorządu terytorialnego oraz Ministra Klimatu i Środowiska wpłynęło 67 pism, w tym 59 opinii: 56 pozytywnych, 2 pozytywne z uwagami i 1 negatywna z uwagą. W ośmiu pismach wójtowie, burmistrzowie, prezydenci miast i starostowie nie wnieśli uwag ani opinii. Pozostali wójtowie, burmistrzowie, prezydenci miast (41) oraz 7 starostów nie skorzystało z możliwości wyrażenia w ustawowym terminie swojej opinii. Zgodnie z art. 91 ust. 2a i 6a ustawy Prawo ochrony środowiska, oznacza to, że projekt dokumentu został zaopiniowany pozytywnie przez 114 wójtów, burmistrzów, prezydentów miast oraz starostów powiatowych, natomiast negatywnie przez jednego wójta. Minister Klimatu i Środowiska pismem znak: DPM-WJP.0311.28.2023.MR z dnia 8 sierpnia 2023 r. przekazał uwagi do projektu dokumentu, nie wyrażając opinii.

Świętokrzyska Rada Działalności Pożytku Publicznego, uchwałą Nr 13/2023 z dnia 10 sierpnia 2023 r. pozytywnie zaopiniowała projekt uchwały Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego w sprawie określenia „Aktualizacji Programu ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego wraz z planem działań krótkoterminowych”.

W terminie wskazanym na wnoszenie uwag i wniosków w ramach przeprowadzonych konsultacji, wpłynęło 329 maili, w tym 328 tej samej treści, dlatego też zostały potraktowane zbiorczo.

Wszystkie zgłoszone uwagi zamieszczono w tabeli (pkt 4) wraz z propozycją ich rozpatrzenia.

3. Uczestnicy konsultacji

Uczestnikami konsultacji byli mieszkańcy województwa świętokrzyskiego, Świętokrzyska Rada Działalności Pożytku Publicznego, organizacje pozarządowe, inne podmioty.

4. Zestawienie uwag i wniosków wniesionych do projektu „Aktualizacji Programu ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego wraz z planem działań krótkoterminowych” (aPOP)

Lp.	Wnioskodawca	Uwagi i wnioski do aPOP	Propozycja załatwienia sprawy
1.	Ogólnopolskie Stowarzyszenie Kominki i Piece	Uchwała Nr XXII/291/20 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 29 czerwca 2020 r. w sprawie określenia „Programu ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego wraz z planem działań krótkoterminowych” wprowadza ograniczenia eksploatacji urządzeń na odnawialne paliwa stałe spełniających wymogi ekoprojektu w tzw. dni smogowe. Zakaz używania kominków w tzw. dni smogowe nie może dotyczyć kominków spełniających wymogi ekoprojektu. Z programu należy usunąć wszelkie zapisy dyskryminujące drewno, które jest odnawialnym źródłem energii oraz wszelkie zapisy promujące gaz, który jest paliwem kopalnym. Drewno jest paliwem ekologicznym na każdym etapie jego przetwarzania i energetycznego wykorzystania. Produkcja drewna opałowego nie ma negatywnego wpływu na poziom zalesienia w Polsce, a wręcz przeciwnie: stymuluje rozwój gospodarki przez zalesianie niezagospodarowanych gruntów i zapewnia miejsca pracy. Paliwa drzewne są w głównej mierze produktem ubocznym pozyskiwania i przetwarzania drewna pełnowartościowego wykorzystywanego w przemyśle meblarskim i w konstrukcjach drewnianych. Lokalne wykorzystywanie drewna przekłada się na minimalny ślad węglowy wynikający z transportu i przygotowania do wykorzystania jako stałego biopaliwa. Drewno z polskich lasów, jako uboczny produkt gospodarki leśnej, jest powszechnie dostępne i niedrogie. W przypadku ogrzewania drewnem powstaje tyle samo dwutlenku węgla ile wchłonęło ono podczas swojego wzrostu, czego rezultatem jest zerowy bilans emisji CO₂. Jest to zgodne z polityką UE, której celem jest osiągnięcie neutralności klimatycznej do 2050 r. Używanie drewna, w przeciwieństwie do gazu, który jest paliwem kopalnym, nie wiąże się z emisją gazów cieplarnianych i pozwala na spełnienie wymaganego przez UE udziału OZE w miksie energetycznym. Badania kominków w warunkach rzeczywistych wykazały, że emisja pyłów mieści się w granicach wyznaczonych przez Ekoprojekt a emisja B(a)P jest 100 do 1000 razy niższa niż przewidują to normy. Wspomniane badania to:	Ta sama uwaga została wniesiona na etapie konsultacji założeń do aktualizacji Programu i na ówczesnym etapie nie była uwzględniona, gdyż propozycja wykracza poza zakres aktualizacji (uchwała Nr 6847/23 Zarządu Województwa Świętokrzyskiego z dnia 29 marca 2023 roku w sprawie rozpatrzenia uwag i wniosków zgłoszonych do założeń do aktualizacji „Programu ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego wraz z planem działań krótkoterminowych”).

	1. Badanie kominka w warunkach rzeczywistych wykonane w 2021 r. na zlecenie Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Kominki i Piece przez Przedsiębiorstwo Badań i Ekspertyz Środowiska „SEPO” (Raport z badań o numerze 527/10-20/1 i publikacja w Science Direct https://authors.elsevier.com/c/1flQc7tDQ9Kmmo). Badanie to wykazało, że emisja B(a)P z kominka jest o 95,8% niższa niż przewiduje to wskaźnik EMEP i o 97,5% niższa od wskaźnika Krajowej Bazy KOBiZE. 2. Badanie kominka w warunkach rzeczywistych wykonane na zlecenie firmy Hajduk przez Instytut Chemicznej Przeróbki Węgla (obecnie Instytut Technologii Paliw i Energii) w 2022 r. (Nr ewidencyjny IChPW 47/2022). Badanie to wykazało, że emisja B(a)P z kominka jest o 98,3% niższa niż przewiduje to wskaźnik EMEP i aż o 99% niższa od wskaźnika Krajowej Bazy KOBiZE. W opinii IChPW kominki spełniające wymogi ekoprojektu wpisują się w trend rozwojowy urządzeń OZE minimalizujących negatywne oddziaływanie na jakość powietrza i są rekomendowane szczególnie w miejscach narażonych na pojawienie się tzw. epizodów smogowych. Drewno jest najtańszym, lokalnym i najłatwiej dostępnym źródłem energii, a jednocześnie paliwem odnawialnym. Drewno zastępuje importowane paliwa, co prowadzi do wzrostu zatrudnienia w regionie przy pracy w lasach, pozyskiwaniu i przetwórstwie drewna. Pracownicy zatrudnieni w regionie wydają zarobione pieniądze w regionie. Import paliw powoduje odpływ pieniędzy z regionu. Zakazy i ograniczenia eksploatacji kominków należy zastąpić edukacją na temat prawidłowego spalania. Programy Ochrony Powietrza powinny być tworzone z dbałością o bezpieczeństwo energetyczne obywateli poprzez promowanie ogrzewaczy pomieszczeń opalanych odnawialną biomasą leśną, spełniających wymagania EKOPROJEKTU na równi z innymi urządzeniami zasilanymi OZE (jak np. pompy ciepła, fotowoltaika). Przepisy takie nie mogą prowadzić do powstawania lub zwiększania zjawiska ubóstwa energetycznego. Importowane paliwa – gaz, węgiel, energia elektryczna – są droższe niż paliwa lokalne, takie jak drewno. W sytuacjach klęsk żywiołowych lub kryzysu	
--	--	--

	energetycznego są one też trudno dostępne. Ograniczenia dla drewna lub ograniczenia eksploatacji urządzeń na drewno w oczywisty sposób powodują większe koszty dla gospodarstw domowych. W obliczu rosnących cen gazu, braku pewności, co do ciągłości dostaw tego surowca oraz zawieszenia przez dostawców gazu wykonywania nowych przyłączy, wszelkie ograniczenia możliwości używania biomasy prowadzą wprost do ubóstwa energetycznego i godzą w bezpieczeństwo energetyczne uzależniając ludzi od dużych sieci przesyłowych i skazując na monopol dostawców i związane z tym wysokie ceny. Ograniczenia i zakazy dla najtańszego, lokalnego i odnawialnego źródła energii jakim jest drewno w oczywisty sposób pogarszają i tak trudną sytuację osób najuboższych. Inne źródła energii lub nowoczesne i drogie technologie są dla osób najuboższych po prostu nieosiągalne. Program przez swoje dotychczasowe zapisy prowadzi do powstawania zjawiska ubóstwa energetycznego. POP wielokrotnie posługuje się pojęciem „paliwa stałe” bez rozróżnienia, czy chodzi o paliwa stałe kopalne (węgiel i paliwa produkowane z jego udziałem) czy o paliwa stałe odnawialne (biomasa, drewno i pellet). Postulujemy wprowadzenie, stosowanie i wyraźnego rozgraniczenia pojęć „biopaliwa stałe odnawialne” (np. drewno pellet, biomasa) i „paliwa stałe kopalne”. Taki podział obowiązuje w przepisach Unii Europejskiej oraz Rzeczypospolitej Polskiej. Planowana rozbudowa sieci gazowej i promocja przez program gazu, który jest paliwem kopalnym przy jednoczesnych ograniczeniach eksploatacji i nierównym traktowaniu urządzeń na drewno (OZE) doprowadziły do tego, że wymiana starych, wysokoemisyjnych urządzeń na nowoczesne, niskoemisyjne nie przebiega w zadowalającym tempie. Postulujemy rewizję programu ochrony powietrza pod kątem usunięcia zapisów promujących gaz, ogrzewanie gazem i rozbudowę sieci gazowej. Takie zapisy prowadzą wprost do promowania gazu (z importu), który jest paliwem kopalnym kosztem drewna będącego odnawialnym i ekologicznym źródłem energii.	
--	--	--

		POP wielokrotnie mówi o preferencjach dla instalacji i wymiany źródeł ciepła na OZE wyłączając z zakresu tego pojęcia drewno i biomasę, które zgodnie z ustawą o OZE są odnawialnymi źródłami energii. W tym kontekście cały POP jest wadliwy, ponieważ opiera się na błędnym i niezgodnym z polskim stanem prawnym założeniu, że drewno i biomasa, które są paliwami stałymi, nie są odnawialnymi źródłami energii. Konsekwencją takiego podejścia jest dyskryminacja stałych odnawialnych źródeł energii przejawiająca się m.in. w pomijaniu ich przy programach dotacyjnych lub w niesłusznym preferencjach dla gazu, który jest paliwem kopalnym, dla pomp ciepła (w naszych warunkach nie są one OZE, gdyż działają na prąd pozyskiwany ze spalania paliw kopalnych) lub dla innych OZE. Zaktualizowany Program oprócz zniesienia zakazów i ograniczeń eksploatacji urządzeń na drewno, powinien uwzględniać promocję drewna (odnawialnego źródła energii) i urządzeń na drewno, edukację w zakresie prawidłowego spalania oraz działania zmierzające do eliminacji spalania śmieci w gospodarstwach domowych.	
2.	Osoby prywatne (328 szt. maili)	1. Zakaz używania kominków w tzw. dni smogowe nie może dotyczyć kominków spełniających wymogi ekoprojektu. Z programu należy usunąć wszelkie zapisy dyskryminujące drewno, które jest odnawialnym źródłem energii oraz wszelkie zapisy promujące gaz, który jest paliwem kopalnym. 2. Postuluję usunięcie zakazów używania niskoemisyjnych urządzeń na odnawialne drewno niespełniających wymagań ekoprojektu wymienionych w tabeli 24 (wytycznych Ministerstwa Klimatu i Środowiska dla POP): Kotły i ogrzewacze pomieszczeń oznaczone niemiecką normą BImSchV2, lub certyfikatami: Blue Angel, Nordic Swan, Flammerverte, o nominalnej mocy cieplnej $\leq 0,05$ MW 3. Postuluję wprowadzenie, stosowanie i wyraźne rozgraniczenie w programie ochrony powietrza pojęć „biopaliwa stałe odnawialne” (np. drewno pellet, biomasa) i „paliwa stałe kopalne”. Taki podział obowiązuje w przepisach Unii Europejskiej oraz Rzeczypospolitej Polskiej.	1. Uwaga częściowo uwzględniona – zapisy w planie działań krótkoterminowych zostały uszczegółowione o rodzaj paliwa i klasę kominków. Należy zauważyć, że program w żadnym stopniu nie promuje gazu. 2. Uwaga nieuwzględniona – propozycja wykracza poza zakres aktualizacji. Należy zauważyć, że program nie wprowadza zakazu eksploatacji instalacji.

	4. Postuluję uwzględnienie w programie ochrony powietrza miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń i zastosowanie do nich odpowiednich zapisów. Chodzi o zapisy uniemożliwiające wprowadzanie ograniczeń eksploatacji takich urządzeń i zapisy umożliwiające stosowanie dotacji i wspieranie wymiany urządzeń starych na nowe miejscowe ogrzewacze spełniające wymogi ekoprojektu. 5. Postuluję rewizję programu ochrony powietrza pod kątem usunięcia zapisów promujących gaz, ogrzewanie gazem i rozbudowę sieci gazowej. Takie zapisy prowadzą wprost do promowania gazu, który jest paliwem kopalnym, kosztem drewna będącego odnawialnym i ekologicznym źródłem energii. 6. W celu znacznie szybszej redukcji smogu oraz bezkosztowego ograniczenia ubóstwa energetycznego postuluję wdrożenie „Uchwały o prawidłowym spalaniu” (https://www.facebook.com/UOPSpl) lub co najmniej wspierania edukacji o prawidłowym (bezdymnym) ogrzewaniu za pomocą paliw stałych. Dodatkowe informacje: UCHWAŁA NR XXII/291/20 SEJMIKU WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO z dnia 29 czerwca 2020 r. w sprawie określenia „Programu ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego wraz z planem działań krótkoterminowych” wprowadza ograniczenia eksploatacji urządzeń na odnawialne paliwa stałe spełniających wymogi ekoprojektu w tzw. dni smogowe.	3. Uwaga nieuwzględniona – propozycja wykracza poza zakres aktualizacji. 4. Uwaga nieuwzględniona – propozycja wykracza poza zakres aktualizacji. Należy zauważyć, że program nie wprowadza ograniczeń dla eksploatacji instalacji. 5. Uwaga nieuwzględniona – propozycja wykracza poza zakres aktualizacji. Należy zauważyć, że program w żadnym stopniu nie promuje gazu. 6. Uwaga nieuwzględniona – propozycja wykracza poza zakres aktualizacji. Należy zauważyć, że szczegółowe wymagania, jakim powinny odpowiadać programy ochrony powietrza określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2019 r. w sprawie programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych.
--	---	---

	Projekt aktualizacji Programu Ochrony Powietrza powiela ten i inne błędy UCHWAŁY NR XXII/291/20 SEJMIKU WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO z dnia 29 czerwca 2020 r. Zakaz używania kominków w tzw. dni smogowe nie może dotyczyć kominków spełniających wymogi ekoprojektu. Z programu należy usunąć wszelkie zapisy dyskryminujące drewno, które jest odnawialnym źródłem energii oraz wszelkie zapisy promujące gaz, który jest paliwem kopalnym. Zakaz używania kominków w tzw. dni smogowe nie może dotyczyć żadnego rodzaju kominków niskoemisyjnych. Z programu należy usunąć wszelkie zapisy dyskryminujące drewno, które jest odnawialnym źródłem energii oraz wszelkie zapisy promujące gaz, który jest paliwem kopalnym. Drewno jest paliwem ekologicznym na każdym etapie jego przetwarzania i energetycznego wykorzystania. Produkcja drewna opałowego nie ma negatywnego wpływu na poziom zalesienia w Polsce a wręcz przeciwnie: stymuluje rozwój gospodarki przez zalesianie niezagospodarowanych gruntów i zapewnia miejsca pracy. Paliwa drzewne są w głównej mierze produktem ubocznym pozyskiwania i przetwarzania drewna pełnowartościowego wykorzystywanego w przemyśle meblarskim i w konstrukcjach drewnianych. Lokalne wykorzystywanie drewna przekłada się na minimalny ślad węglowy wynikający z transportu i przygotowania do wykorzystania jako stałego biopaliwa. Drewno z polskich lasów, jako uboczny produkt gospodarki leśnej, jest powszechnie dostępne i niedrogi. W przypadku ogrzewania drewnem powstaje tyle samo dwutlenku węgla ile wchłonęło ono podczas swojego wzrostu, czego rezultatem jest zerowy bilans emisji CO₂. Jest to zgodne z polityką UE, której celem jest osiągnięcie neutralności klimatycznej do 2050r. Używanie drewna, w przeciwieństwie do gazu, który jest paliwem kopalnym, nie wiąże się z emisją gazów cieplarnianych i pozwala na spełnienie wymaganego przez UE udziału OZE w miksie energetycznym. Badania kominków w warunkach rzeczywistych wykazały, że emisja pyłów mieści się w granicach wyznaczonych przez Ekoprojekt a emisja BaP jest 100 do 1000 razy niższa niż przewidują to normy. Wspomniane badania to:	
--	---	--

	1. Badanie kominka w warunkach rzeczywistych wykonane w 2021 r. na zlecenie Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Kominki i Piece przez Przedsiębiorstwo Badań i Ekspertyz Środowiska „SEPO” (Raport z badań o numerze 527/10-20/1 i publikacja w Science Direct https://authors.elsevier.com/c/1flQc7tDQ9Kmmo). Badanie to wykazało, że emisja BaP z kominka jest o 95,8% niższa niż przewiduje to wskaźnik EMEP i o 97,5% niższa od wskaźnika Krajowej Bazy KOBiZE. 2. Badanie kominka w warunkach rzeczywistych wykonane na zlecenie firmy Hajduk przez Instytut Chemicznej Przeróbki Węgla (obecnie Instytut Technologii Paliw i Energii) w 2022 r. (Nr ewidencyjny IChPW 47/2022). Badanie to wykazało, że emisja BaP z kominka jest o 98,3% niższa niż przewiduje to wskaźnik EMEP i aż o 99 % niższa od wskaźnika Krajowej Bazy KOBiZE. W opinii IChPW kominki spełniające wymogi ekoprojektu wpisują się w trend rozwojowy urządzeń OZE minimalizujących negatywne oddziaływanie na jakość powietrza i są rekomendowane szczególnie w miejscach narażonych na pojawienie się tzw. epizodów smogowych. Drewno jest najtańszym, lokalnym i najłatwiej dostępnym źródłem energii a jednocześnie paliwem odnawialnym. Drewno zastępuje importowane paliwa co prowadzi do wzrostu zatrudnienia w regionie przy pracy w lasach, pozyskiwaniu i przetwórstwie drewna. Pracownicy zatrudnieni w regionie wydają zarobione pieniądze w regionie. Import paliw powoduje odpływ pieniędzy z regionu. Zakazy i ograniczenia eksploatacji kominków należy zastąpić edukacją na temat prawidłowego spalania. Programy Ochrony Powietrza powinny być tworzone z dbałością o bezpieczeństwo energetyczne obywateli poprzez promowanie ogrzewaczy pomieszczeń opalanych odnawialną biomasą leśną, spełniających wymagania EKOPROJEKTU na równi z innymi urządzeniami zasilanymi OZE (jak np. pompy ciepła, fotowoltaika). Przepisy takie nie mogą prowadzić do powstawania lub zwiększania zjawiska ubóstwa energetycznego. Importowane paliwa – gaz, węgiel, energia elektryczna – są droższe niż paliwa lokalne, takie jak drewno. W sytuacjach klęsk żywiołowych lub kryzysu	
--	--	--

	energetycznego są one też trudno dostępne. Ograniczenia dla drewna lub ograniczenia eksploatacji urządzeń na drewno w oczywisty sposób powodują większe koszty dla gospodarstw domowych W obliczu rosnących cen gazu, braku pewności co do ciągłości dostaw tego surowca oraz zawieszenia przez dostawców gazu wykonywania nowych przyłączy, wszelkie ograniczenia możliwości używania biomasy prowadzą wprost do ubóstwa energetycznego i godzą w bezpieczeństwo energetyczne uzależniając ludzi od dużych sieci przesyłowych i skazując na monopol dostawców i związane z tym wysokie ceny. Ograniczenia i zakazy dla najtańszego, lokalnego i odnawialnego źródła energii jakim jest drewno w oczywisty sposób pogarszają i tak trudną sytuację osób najuboższych. Inne źródła energii lub nowoczesne i drogie technologie są dla osób najuboższych po prostu nieosiągalne. Program przez swoje dotychczasowe zapisy prowadzi do powstawania zjawiska ubóstwa energetycznego. POP wielokrotnie posługuje się pojęciem „paliwa stałe” bez rozróżnienia, czy chodzi o paliwa stałe kopalne (węgiel i paliwa produkowane z jego udziałem) czy o paliwa stałe odnawialne (biomasa, drewno i pellet). Postulujemy wprowadzenie, stosowanie i wyraźnego rozgraniczenia pojęć „biopaliwa stałe odnawialne” (np. drewno pellet, biomasa) i „paliwa stałe kopalne”. Taki podział obowiązuje w przepisach Unii Europejskiej oraz Rzeczypospolitej Polskiej. Planowana rozbudowa sieci gazowej i promocja przez program gazu, który jest paliwem kopalnym przy jednoczesnych ograniczeniach eksploatacji i nierównym traktowaniu urządzeń na drewno (OZE) doprowadziły do tego, że wymiana starych, wysokoemisyjnych urządzeń na nowoczesne, niskoemisyjne nie przebiega w zadowalającym tempie. Postulujemy rewizję programu ochrony powietrza pod kątem usunięcia zapisów promujących gaz, ogrzewanie gazem i rozbudowę sieci gazowej. Takie zapisy prowadzą wprost do promowania gazu (z importu), który jest paliwem kopalnym kosztem drewna będącego odnawialnym i ekologicznym źródłem energii. POP wielokrotnie mówi o preferencjach dla instalacji i wymiany źródeł ciepła na OZE wyłączając z zakresu tego pojęcia drewno i i biomasę, które zgodnie z ustawą	
--	--	--

		o OZE są odnawialnymi źródłami energii. W tym kontekście cały POP jest wadliwy ponieważ opiera się na błędnym i niezgodnym z polskim stanem prawnym założeniu, że drewno i biomasa, które są paliwami stałymi, nie są odnawialnymi źródłami energii. Konsekwencją takiego podejścia jest dyskryminacja stałych odnawialnych źródeł energii przejawiająca się m.in. w pomijaniu ich przy programach dotacyjnych lub w niesłusznym preferencjach dla gazu, który jest paliwem kopalnym, dla pomp ciepła (w naszych warunkach nie są one OZE, gdyż działają na prąd pozyskiwany ze spalania paliw kopalnych) lub dla innych OZE. Zaktualizowany Program oprócz zniesienia zakazów i ograniczeń eksploatacji urządzeń na drewno, powinien uwzględniać promocję drewna (odnawialnego źródła energii) i urządzeń na drewno, edukację w zakresie prawidłowego spalania oraz działania zmierzające do eliminacji spalania śmieci w gospodarstwach domowych. Korzystnym elementem założeń jest zwrócenie uwagi na konieczność wdrożenia działań edukacyjnych oraz informacyjno-promocyjnych dotyczących problemów związanych z niską emisją oraz zanieczyszczeniem powietrza pod warunkiem, że przekazywane informacje będą rzetelne i prawdziwe. W związku z kryzysem energetycznym mieszkańcy Polski zrozumieli, że bezpieczeństwo energetyczne w gospodarstwie domowym najlepiej zabezpiecza się mając możliwość ogrzewania tanim i powszechnie dostępnym drewnem kawałkowym i z tego nigdy nie zrezygnują. Prawidłowy (bezdymny) sposób spalania paliw stałych jest możliwy niemal w każdym urządzeniu tego typu. Zaniedbania systemowe w zakresie edukacji to prawdopodobnie główna przyczyna problemów smogowych. Dlatego edukacja o prawidłowym spalaniu powinna być głównym elementem redukcji emisji zanieczyszczeń do powietrza w sektorze komunalno-bytowym. Edukację taką prowadzi się w wielu krajach Unii Europejskiej a z sukcesem i na wielką skalę przeprowadzono taką edukację w Szwajcarii. W przepisach lokalnym powinno się też zastosować elementy „Uchwały o prawidłowym spalaniu”.	
3.	Wójt Gminy Solec-Zdrój	Wójt Gminy zwraca uwagę na trudności w zakresie działań prewencyjnych w części dotyczącej dodania zapisu o wzmożonych kontrolach dotyczących przestrzegania ograniczeń i zapisów wynikających z uchwały antysmogowej. W	Uwaga nieuwzględniona – zapis w projekcie aPOP jest jedynie uszczegółowieniem rozdziału 8.2

		wielu jednostkach samorządu terytorialnego brak jest straży gminnej, natomiast czynności prowadzone przez pracowników urzędu gminy zgodnie z przepisami Kodeksu postępowania administracyjnego są niemożliwe w dniu zdarzenia z uwagi na konieczność wcześniejszego zawiadomienia.	aktualizowanego Programu, który stanowi: „W przypadku wprowadzenia na terenie województwa lub jego części uchwały, o której mowa w art. 96 ustawy POŚ, kontrole powinny również obejmować przestrzeganie zapisów takiej uchwały”.
4.	Burmistrz Miasta i Gminy Stopnica	1. Szereg działań wskazanych w POP, napotyka trudności w realizacji, w szczególności dotyczących kontroli przestrzegania zapisów uchwały antysmogowej województwa świętokrzyskiego, ze względu na brak straży miejskiej w naszej gminie oraz braki kadrowe wśród urzędników, którzy mieliby takie kontrole prowadzić. Ponadto brak narzędzi prawnych umożliwiających pracownikom urzędów gmin wystawianie mandatów karnych, powoduje ograniczoną możliwość ukarania właściciela nieruchomości, który nie przestrzega zapisów w/w uchwały. W takiej sytuacji jedyna możliwość ukarania to skierowanie sprawy do sądu, jednak koszty poniesione przez gminę np. na badanie próbki popiołu z paleniska oraz ewentualna grzywna zasądzona po złożeniu wniosku o ukaranie, nie zasilą budżetu gminy. Dlatego konieczne jest wprowadzenie regulacji, które umożliwią gminie zarówno nałożenie kary na właściciela nieruchomości, jak i odzyskanie kosztów poniesionych w związku z kontrolą od osób i podmiotów, którym udowodniono popełnienie wykroczenia. 2. Jednocześnie będąc wyrazicielami oczekiwań mieszkańców, wobec trudności z dostępnością oraz rosnącymi cenami wszystkich źródeł ciepła, którzy wyrażają duże niezadowolenie kształtem postanowień w/w uchwały, mając na uwadze obecną sytuację na rynku nośników energii w związku z uwarunkowaniami zewnętrznymi, należałoby wydłużyć terminy użytkowania kotłów centralnego ogrzewania zasilanych paliwem stałym (węglem i drewnem) oraz dopuścić możliwość użytkowania kotłów na drewno po 2026 r. nawet w przypadku gdy istnieje możliwość przyłączenia nieruchomości do sieci gazowej. Na obszarach wiejskich, gdzie mieszkańcy są właścicielami lasów oraz sadów, które w	1. Uwaga nieuwzględniona – zapis w projekcie aPOP jest jedynie uszczegółowieniem rozdziału 8.2 aktualizowanego Programu, który stanowi: „W przypadku wprowadzenia na terenie województwa lub jego części uchwały, o której mowa w art. 96 ustawy POŚ, kontrole powinny również obejmować przestrzeganie zapisów takiej uchwały”. 2. Uwaga nieuwzględniona – nie dotyczy projektu aPOP.

		powtarzalnych okresach są pozbawiane drzew owocowych i zastępowane nowymi nasadzeniami, wprowadzony zakaz jest całkowicie niezrozumiały i nieakceptowalny.	
5.	Wójt Gminy Zagnańsk	Z treści załącznika do projektowanej uchwały wynika, że aby osiągnąć standardy jakości powietrza w strefach, należy wdrożyć do realizacji działania m.in. przedstawione w uchwale Nr XXII/292/20 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 29 czerwca 2020 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa świętokrzyskiego ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw, o której mowa w art. 96 ustawy Prawo ochrony środowiska. Przedmiotowa uchwała wprowadza ograniczenia i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw, określając terminy, do których należy dostosować istniejące budynki. Po przeanalizowaniu treści przedmiotowego dokumentu, tut. organ stoi na stanowisku, że część planowanych działań krótkoterminowych nie będzie możliwe do wykonania nie tylko przez samorządy lokalne, ale przede wszystkim przez mieszkańców gmin, z uwagi na konieczność przeznaczenia dużych środków finansowych, związanych np. z modernizacją budynków. Mając na uwadze powyższe, wskazanym jest ponowne przeanalizowanie przedstawionych działań i terminów ich dotrzymania, przy uwzględnieniu ciężkiej sytuacji gospodarczej i ekonomicznej.	Uwaga nieuwzględniona – propozycja wykracza poza zakres aktualizacji. Należy zauważyć, że działaniem krótkoterminowym w Programie jest prowadzenie kontroli przestrzegania przepisów ograniczających używanie paliw lub urządzeń do celów grzewczych oraz zakazu spalania odpadów. Program nie wprowadza konieczności modernizacji budynków.
6.	Polskie Forum Klimatyczne oraz Defro R. Dziubeła spółka komandytowa	<u>Propozycje zmiany zapisów w PDK</u> W części: Ludność znajdująca się na obszarach realizacji PDK i ogłoszenia poziomów zagrożenia powinna stosować się do zaleceń w zakresie: Jest: „ograniczenia działań mogących wpływać na zwiększenie wielkości emisji w dniach ogłoszenia zagrożenia alarmu I lub II stopnia poprzez ograniczenie spalania węgla złej jakości w piecach i ograniczenie wykorzystania kominków” Propozycja zapisu: „ograniczenia działań mogących wpływać na zwiększenie wielkości emisji w dniach ogłoszenia zagrożenia alarmu I lub II stopnia poprzez ograniczenie spalania węgla złej jakości w piecach i ograniczenie wykorzystania kominków niespełniających norm ekoprojektu”	Uwaga częściowo uwzględniona – zapisy w planie działań krótkoterminowych zostały uszczegółowione o rodzaj paliwa i klasę kominków.

		W części: Wraz z ogłoszeniem ostrzeżenia należy podać: Jest: „zalecenie rezygnacji z korzystania z kominków opalanych drewnem, w przypadku, jeżeli nie jest to jedyne źródło ogrzewania pomieszczeń mieszkalnych” Propozycja zapisu: „zalecenie rezygnacji z korzystania z kominków, jeżeli stanowią one jedyne źródła ogrzewania mieszkań w okresie grzewczym albo nie spełniają norm ekoprojektu” W części: Działania prewencyjne: Jest: „zalecenie rezygnacji z korzystania z kominków opalanych drewnem w przypadku, jeżeli nie jest to jedyne źródło ogrzewania pomieszczeń mieszkalnych” Propozycja zapisu: „zalecenie rezygnacji z korzystania z kominków, jeżeli nie stanowią one jedyne źródła ogrzewania mieszkań w okresie grzewczym albo nie spełniają norm ekoprojektu” W części: Działania operacyjne podejmowane w ramach alarmu II stopnia mające na celu redukcję: Jest: „czasowy zakaz palenia w kominkach, jeżeli nie stanowią one jedyne źródła ogrzewania mieszkań w okresie grzewczym” Propozycja zapisu: „czasowy zakaz palenia w kominkach, jeżeli nie stanowią one jedyne źródła ogrzewania mieszkań w okresie grzewczym albo nie spełniają norm ekoprojektu”	
7.	Minister Klimatu i Środowiska	Przedstawiony do zaopiniowania dokument w znacznej mierze powiela treści zawarte w obowiązującym <i>Programie ochrony powietrza</i> przyjętym w 2020 r. Aktualizacją uchwały nie jest dokument, w którym podstawowe dane i informacje nie zostały uaktualnione, czego szczegółowe przykłady przedstawiono poniżej. Należy także zwrócić uwagę, że od momentu przyjęcia ww. <i>Programu ochrony powietrza</i> znacząco zmieniła się sytuacja geopolityczna, istotnie wpływając na politykę paliwowo-energetyczną kraju. W przedstawionym dokumencie brak analizy wpływu tej sytuacji na osiągnięcie celów <i>Programu ochrony powietrza</i>.	Program ochrony powietrza został zaktualizowany zgodnie z art. 91 ust. 9c ustawy Prawo ochrony środowiska, który stanowi, iż w przypadku stref, dla których programy ochrony powietrza zostały uchwalone, a poziomy dopuszczalne lub docelowe lub

		Uwagi szczegółowe: 1. strona 8 – pkt 1 – ppkt 1.1 – zdanie pierwsze oraz przypis 2 jest: rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 czerwca 2018 r. w sprawie zakresu i sposobu przekazywania informacji dotyczących zanieczyszczenia powietrza Dz. U. z 2018 r., poz. 1120 powinno być: rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 15 lutego 2023 r. w sprawie zakresu i sposobu przekazywania informacji dotyczących zanieczyszczenia powietrza Dz. U. poz. 350 2. strona 8-9 Proponuje się podać przyczynę i cel opracowania <i>Aktualizacji Programu ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego wraz z planem działań krótkoterminowych</i> – zgodnie z art. 91 ust. 9c ustawy <i>Prawo ochrony środowiska</i>, z zaznaczeniem, że <i>Aktualizacja</i> bazuje na POP uchwalonym w 2020 roku, którego działania naprawcze obowiązują do 2026 roku; 3. strona 9 – przypis 4 jest: Tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r., poz. 799 z późn. zm.	pułap stężenia ekspozycji są przekraczane w kolejnych latach, zarząd województwa jest obowiązany opracować projekt aktualizacji programu w terminie 3 lat od dnia wejścia w życie uchwały sejmiku województwa w sprawie programu ochrony powietrza, określając w nim działania ochronne dla grup ludności wrażliwych na przekroczenie, obejmujących w szczególności osoby starsze i dzieci. W związku z powyższym uwagi 1-12 nie zostały uwzględnione
--	--	---	---

	powinno być: Dz. U. z 2022 r. poz. 2556 i 2687 oraz z 2023 r. poz. 877 4. strona 9 – przypis 5 jest: Dz. U. z 2012 r., poz. 1031 z późn. zm. powinno być: Dz.U. 2021r., poz. 845; 5. strona 13-51 Proponuje się przedstawić wyniki klasyfikacji stref na podstawie „Rocznej oceny jakości powietrza w województwie świętokrzyskim. Raport wojewódzki za rok 2021” GIOŚ, które w porównaniu do wyników oceny za 2018 rok potwierdzają zasadność opracowania Aktualizacji POP z uwagi na utrzymujące się przekroczenia norm jakości powietrza w zakresie: pyłu zawieszonego PM10, pyłu zawieszonego PM2,5 i benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10; 6. strona 14 – rozdział <i>Opis stanu jakości powietrza w strefach oraz strona 52 – rozdział <i>Bilans emisji substancji zanieczyszczających wprowadzanych do powietrza w strefach w roku bazowym</i></i> Zawartość rozdziałów jest identyczna jak w obowiązującym programie ochrony powietrza. Szczegółowo przedstawiono analizę danych z lat 2013-2018, brakuje natomiast informacji aktualnych, zarówno jeżeli chodzi o stężenia obserwowane na stacjach monitoringowych, jak i bilans emisji. Tymczasem analiza trendu, uzupełniona o lata 2019-2022, umożliwiłaby ocenę stanu jakości powietrza w strefie świętokrzyskiej oraz ogólną ocenę postępów w realizacji zadań zaplanowanych w <i>Programie ochrony powietrza</i>; 7. strona 70 – podrozdział <i>Stężenie benzo(a)pirenu - fragment: ...w przypadku aktualizacji Programu w 2023 roku należy zweryfikować zasadność podejmowania działań naprawczych w tak dużej skali oraz</i> strona 77 - rozdział: 7.2.2. Scenariusz redukcji oraz strona 90 – pierwszy akapit Przytoczony fragment, który wielokrotnie pojawia się w dokumencie, wskazuje na brak aktualizacji tekstu <i>Programu ochrony powietrza</i> oraz budzi wątpliwości czy założenie przyjęte w ww. <i>Programie</i>, polegające na konieczności weryfikacji	
--	--	--

	zasadności podejmowania działań naprawczych na dużą skalę w przypadku benzo(a)pirenu, zostało zrealizowane w ramach prac nad <i>Aktualizacją Programu Ochrony Powietrza</i>; 8. strona 78 - zdanie: <i>W związku z trwającymi pracami nad programami ochrony powietrza na terenie sąsiednich województw założono, że w wyniku realizacji tychże programów tło krajowe benzo(a)pirenu zostanie obniżone o 60% w roku prognozy 2026.</i> Powyższe zdanie wymaga uaktualnienia, gdyż prace nad programami ochrony powietrza za rok 2018 zostały już zakończone, co powinno umożliwić zweryfikowanie przyjętego założenia, dotyczącego stopnia obniżenia tła krajowego benzo(a)pirenu; 9. strona 82 - rozporządzenie Ministra Infrastruktury z 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie – przypis 53 jest: tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r, poz. 1065 powinno być: Dz. U. z 2022 r., poz. 1225; 10. strona 82 – podrozdział <i>Wprowadzenie uchwały, o której mowa w art. 96 ustawy Prawo ochrony środowiska</i> Podrozdział wymaga pełnej informacji na temat tzw. „uchwały antysmogowej” – tekst należy uzupełnić o datę przyjęcia dokumentu, numer uchwały oraz szczegóły dotyczące jej postanowień. Powyższe informacje są istotne z punktu widzenia realizacji celów <i>Programu ochrony powietrza</i>; 11. strona 87 - podrozdział <i>Prowadzenie działań promocyjnych i edukacyjnych (ulotki, imprezy, akcje szkolne, audycje, konferencje) oraz informacyjnych i szkoleniowych oraz</i> Tabela 44 - Harmonogram realizacji działań naprawczych w strefie miasto Kielce (PL2601_EE) oraz Tabela 49 - Harmonogram realizacji działań naprawczych w strefie świętokrzyskiej (PL2602_EE)	
--	---	--

	W podrozdziale tym stwierdzono, że <i>W ramach działań należy prowadzić minimum jedną kampanię rocznie</i>, jednocześnie zaznaczono, że prowadzenie edukacji ekologicznej jest istotne z uwagi na konieczność podnoszenia świadomości ekologicznej mieszkańców. Nie wydaje się możliwe osiągnięcie założonego celu poprzez jedynie jedną kampanię rocznie. Prowadzenie edukacji ekologicznej powinno mieć charakter ciągły, a nie sporadyczny (jeden raz w roku); 12. strona 89 – zdanie <i>W przypadku wprowadzenia na terenie województwa lub jego części uchwały, o której mowa w art. 96 ustawy POŚ, kontrole powinny również obejmować przestrzeganie zapisów takiej uchwały</i> Zdanie pozbawione aktualności, sugeruje, że tzw.: „uchwała antysmogowa” dla województwa świętokrzyskiego nie została jeszcze przyjęta, co jest niezgodne z aktualną sytuacją formalnoprawną – Uchwała nr XXII/292/20 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 29 czerwca 2020 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa świętokrzyskiego ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw (Dz.Urz.Woj.2020.2616); 13. strona 129 - podrozdział 11.1. - Podstawy prawne PDK – akapit pierwszy – zdanie pierwsze jest: Zgodnie z art. 91 ust. 3a Plan działań krótkoterminowych (PDK) jest integralną częścią programu ochrony powietrza powinno być: Zgodnie z art. 91 ust. 3a <i>ustawy Prawo ochrony środowiska</i> Plan działań krótkoterminowych (PDK) jest integralną częścią <i>Programu ochrony powietrza</i>; 14. strona 130 - Tabela 58 - Zakres kompetencji poszczególnych organów w ramach PDK - kolumna pierwsza – wiersz czwarty Jako „Organ administracyjny” proponuje się wpisać: Główny Inspektor Ochrony Środowiska (Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Kielcach, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska); 15. strona 129 - Tabela 58 - Zakres kompetencji poszczególnych organów w ramach PDK kolumna trzecia – wiersz czwarty	13. Uwaga uwzględniona – dokonano korekty zapisu. 14. Uwaga uwzględniona – dokonano korekty organu. 15. Uwaga uwzględniona – dokonano korekty zapisu.
--	---	--

	Należy uwzględnić również ryzyko wystąpienia przekroczenia poziomu alarmowego i informowania; 16. strona 130 - akapit 1 Proponuje się odwołanie do obowiązującego <i>rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 15 lutego 2023 r. w sprawie zakresu i sposobu przekazywania informacji dotyczących zanieczyszczenia powietrza</i> (Dz. U. poz. 350); 17. strona 144 - kropka pierwsza Po słowach „Straż miejska/gminna” proponuje się dodać wyrazy: „oraz upoważnieni pracownicy gmin”; 18. strona 145 - ostatnia kropka - powiadomienie za pomocą SMS o złej jakości powietrza Należy zwrócić uwagę, iż powiadomienia SMS (alerty RCB) są wysyłane tylko w przypadku ogłoszenia ryzyka przekroczenia poziomu alarmowego (ALARM II STOPNIA); 19. strona 152 - Monitorowanie realizacji Programu - akapit drugi – zdanie pierwsze jest: „Starostowie, prezydenci miast, burmistrzowie i wójtowie zobowiązani są do sporządzania sprawozdań z realizacji działań naprawczych wskazanych w Programie w danym roku za rok poprzedni i ich przekazywania w terminie do 15 lutego każdego roku Zarządowi Województwa Świętokrzyskiego” powinno być: „Starostowie, prezydenci miast, burmistrzowie i wójtowie zostali zobligowani do przekazywania Zarządowi Województwa Świętokrzyskiego i Świętokrzyskiemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska sprawozdań:	16. Uwaga uwzględniona – dokonano korekty aktu prawnego. 17. Uwaga uwzględniona – uzupełniono zapis. 18. Mając na względzie działania ochronne dla grup ludności wrażliwych na przekroczenie, obejmujących w szczególności osoby starsze i dzieci, intencją zapisu było aby powiadomienia za pomocą SMS były rozsyłane również w przypadku ryzyka wystąpienia ALARMU I STOPNIA, nie tylko jako alerty RCB. 19. Uwaga nieuwzględniona – propozycja wykracza poza zakres aktualizacji. Obowiązek przekazywania Zarządowi Województwa Świętokrzyskiego i Świętokrzyskiemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska okresowych i końcowych sprawozdań wynika z aktu prawa wyższego rzędu, jakim
--	---	--

	– co roku, w terminie do dnia 15 lutego, za poprzedni rok kalendarzowy – sprawozdania okresowego z realizacji programu ochrony powietrza i jego aktualizacji, – w terminie 5 miesięcy po zakończeniu realizacji programu ochrony powietrza i jego aktualizacji – sprawozdania końcowego z realizacji tego programu i jego aktualizacji lub planu obejmujące cały okres ich realizacji”; 20. strona 152 – 153 – Monitorowanie realizacji Programu – ostatni akapit jest: „Na podstawie przekazywanych sprawozdań z realizacji działań naprawczych, a także w oparciu o wyniki pomiarów zanieczyszczeń powietrza prowadzonych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska – Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Kielcach, Zarząd Województwa Świętokrzyskiego przekazuje do 31 marca ministrowi właściwemu do spraw klimatu sprawozdanie z realizacji Programu w roku poprzedzającym” powinno być: „Na podstawie przekazywanych sprawozdań z realizacji działań naprawczych, a także w oparciu o wyniki pomiarów zanieczyszczeń powietrza prowadzonych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska – Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Kielcach, Zarząd Województwa Świętokrzyskiego przekazuje do 31 marca ministrowi właściwemu do spraw klimatu oraz Świętokrzyskiemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska sprawozdanie z realizacji <i>Programu</i> w roku poprzedzającym”. Podsumowując pragnę zauważyć, iż zasadniczym zagadnieniem problematycznym opracowania zarówno w przypadku Kielc, jak i strefy świętokrzyskiej, jest istotny napływ zanieczyszczeń spoza granic tych stref, któremu można przypisać stężenia na poziomie 30-60% poziomu docelowego. Spośród źródeł leżących na terenie stref, największy udział ma sektor komunalno-bytowy, głównie poprzez ogrzewanie budynków. Realizacja wyłącznie działań wymaganych prawem jest niewystarczająca do osiągnięcia wymaganych standardów jakości powietrza, niezbędne jest podjęcie działań naprawczych opisanych w <i>Scenariuszu redukcji</i>. Przedstawione w <i>Programie</i> przedsięwzięcia mogą doprowadzić do osiągnięcia	jest ustawa Prawo ochrony środowiska (wprowadzona zmiana: Dz.U. 2022 poz. 1576). 20. Uwaga nieuwzględniona – propozycja wykracza poza zakres aktualizacji. Obowiązek przekazywania sprawozdań do ministrowi właściwemu do spraw klimatu oraz do Świętokrzyskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska wynika z aktu prawa wyższego rzędu, jakim jest ustawa Prawo ochrony środowiska (wprowadzona zmiana: Dz.U. 2022 poz. 1576). Uwaga nieuwzględniona – wykracza poza zakres aktualizacji.
--	--	---

	założonych celów, pod warunkiem zmniejszenia emisji w województwach sąsiednich. Proponowany <i>Scenariusz</i> zakłada kilkukrotne (dwu-pięciokrotne) obniżenie emisji pyłów i benzo(a)pirenu z sektora komunalnego w poszczególnych powiatach, a przeprowadzone obliczenia wskazują na możliwość dotrzymania standardów jakości powietrza. Wątpliwości może budzić również <i>Harmonogram działań naprawczych</i>. Przedstawione w nim koszty działań takie jak podłączanie do sieci ciepłowniczej, wymiana kotłów, termomodernizacja i wymagania dotyczące sposobu ogrzewania nowych budynków, pozbawione są poparcia liczbowego – trudno zatem zorientować się, na ile koszty te są realne, w jakich przedziałach mogą oscylować i jak mogą się zmieniać wskutek ewentualnego wzrostu cen towarów i usług. Tabela 53 – <i>Zestawienie szacunkowych kosztów realizacji działań naprawczych wskazanych w harmonogramach w poszczególnych gminach województwa świętokrzyskiego w latach 2020-2026</i> pozbawiona jest komentarza na temat jakości danych i metod ich uzyskania – wiarygodność i dokładność podanych liczb jest zatem trudna do oceny.	
--	---	--

5. Informacja o wynikach konsultacji społecznych w związku z § 5 ust. 1 uchwały Nr VIII/94/19 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 15 kwietnia 2019 r. w sprawie przyjęcia zasad i trybu przeprowadzania konsultacji społecznych z mieszkańcami województwa świętokrzyskiego

W wyniku ogłoszonych konsultacji społecznych projektu uchwały Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego w sprawie określenia „Aktualizacji Programu ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego wraz z planem działań krótkoterminowych” wpłynęło 328 maili z opiniami i uwagami od osób prywatnych. Niemożliwe jest określenie czy osoby te były uprawnione do udziału w konsultacjach społecznych wg zapisów uchwały Nr VIII/94/19 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 15 kwietnia 2019 r. w sprawie przyjęcia zasad i trybu przeprowadzania konsultacji społecznych z mieszkańcami województwa świętokrzyskiego, tj. są mieszkańcami województwa świętokrzyskiego. Niemniej jednak, wszystkie uwagi, które wpłynęły w ramach konsultacji i opiniowania zostały rozpatrzone przez Zarząd Województwa Świętokrzyskiego.

W związku z powyższym, konsultacje i konsultacje społeczne projektu uchwały Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego w sprawie określenia „Aktualizacji Programu ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego wraz z planem działań krótkoterminowych” uznaje się za przeprowadzone.